

Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia a

Agenzia regionale per lo sviluppo rurale (ERSA)

proti

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali

(návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Tribunale amministrativo regionale del Lazio)

„Zahraničné vzťahy – Dohoda ES – Maďarsko o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín – Ochrana označenia vzťahujúceho sa na určité vína pochádzajúce z Maďarska v Spoločenstve – Zemepisné označenie ‚Tokaj‘ – Výmena listov – Možnosť používať termín ‚Tocai‘ vo výrazoch ‚Tocai friulano‘ alebo ‚Tocai italico‘ pre označovanie a prezentáciu niektorých talianskych vín, osobitne akostných vín vyrobených vo vymedzenom regióne (‚akostné vína psr‘) počas prechodného obdobia, ktoré uplynie 31. marca 2007 – Vylúčenie tejto možnosti po uplynutí prechodného obdobia – Platnosť – Právny základ – Článok 113 ES – Zásady medzinárodného práva týkajúce sa zmlúv – Články 22 až 24 dohody TRIPs – Ochrana základných práv – Právo vlastníť majetok“

Návrhy prednesené 16. decembra 2004 – generálny advokát F. G. Jacobs

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 12. mája 2005

Abstrakt rozsudku

1. *Medzinárodné dohody – Dohody Spoločenstva – Návrh – Dohoda ES - Maďarsko o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín – Právny základ – Článok 133 ES*

(Článok 133 ES; dohoda o pridružení ES - Maďarsko; dohoda ES - Maďarsko o vínach)

2. *Medzinárodné dohody – Dohody Spoločenstva – Dohoda ES – Maďarsko o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín – Úprava rovnako znejúcich označení – Podmienky uplatňovania – Označenie talianskych vín „Tocai“ a maďarských vín „Tokaj“ – Označenie „Tocai“, ktoré nepredstavuje chránené zemepisné označenie – Výmena listov zakazujúca použitie uvedeného označenia – Porušenie uvedenej úpravy – Neexistencia*

(Dohoda ES - Maďarsko o vínach, článok 4 ods. 5)

3. *Medzinárodné dohody – Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPs) – Rovnako znejúce zemepisné označenie tretej krajiny a označenie obsahujúce názov odrody používanej na označovanie a prezentáciu určitých vín Spoločenstva – Právo, uznané dohodou, naďalej používať uvedené označenie výrobcami, ktorí ho tradične a v dobrej viere používali – Neexistencia*

(Dohoda TRIPs, články 22 až 24)

4. *Právo Spoločenstva – Zásady – Základné práva – Právo vlastníť majetok – Obmedzenia – Zákaz použitia označenia „Tocai“ pre talianske vína – Neexistencia – Zákaz sledujúci cieľ verejného záujmu*

(Dodatkový protokol č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv, článok 1 prvý odsek, dohoda ES – Maďarsko o vínach)

1. *Európska dohoda o pridružení uzatvorená medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Maďarskou republikou na strane druhej nepredstavuje právny základ rozhodnutia 93/734 o uzavretí dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej*

ochrane a kontrole označovania vín.

Na to, aby mohlo Spoločenstvo samo uzatvoriť túto dohodu medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou, je vhodným právnym základom článok 133 ES, na ktorý odkazujú odôvodnenia rozhodnutia 93/724, a ktorý dáva Spoločenstvu právomoc v oblasti spoločnej obchodnej politiky. Táto dohoda je totiž súčasťou tých, ktoré sú uvedené v článku 63 nariadenia č. 822/87 o spoločnej organizácii trhu s vínom, a jej základným účelom je podpora obchodu medzi zmluvnými stranami tým, že na základe vzájomnosti sa zvýhodní jednak uvádzanie na trh vín pochádzajúcich z Maďarska zaručením rovnakej ochrany pre tieto vína ako pre talianske akostné vína vyrobené vo vymedzenom regióne pochádzajúce zo Spoločenstva, jednak uvedenie na trh vín pochádzajúcich zo Spoločenstva v tejto krajine.

(pozri body 70, 79 – 80, 83, body 1 a 2 výroku)

2. Úprava rovnako znejúcich označení stanovená v článku 4 ods. 5 dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín (dohoda ES - Maďarsko o vínach), sa týka zemepisných označení chránených touto dohodou.

Pokiaľ sa však termíny „Tocai friulano“ a „Tocai italico“, na rozdiel od označení maďarských vín „Tokaj“ a „Tokaji“, nenachádzajú v časti A prílohy dohody ES – Maďarsko o vínach a predstavujú názvy odrôd viniča uznané v Taliansku za vhodné pre výrobu určitých akostných vín vyrábaných vo vymedzenom regióne, nemôžu sa považovať za zemepisné označenia v zmysle tejto dohody.

Z toho vyplýva, že zákaz používania označenia „Tocai“ v Taliansku po uplynutí prechodného obdobia uvedeného v dohode ES – Maďarsko o vínach, ako vyplýva z výmeny listov týkajúcej sa článku 4 tejto dohody, nie je rozpore s úpravou rovnako znejúcich označení stanovenou v článku 4 ods. 5 tej istej dohody.

Z uvedeného taktiež vyplýva, že spoločné vyhlásenie týkajúce sa článku 4 ods. 5 dohody ES – Maďarsko o vínach, ktoré vo svojom prvom odseku stanovuje, že v súvislosti s článkom 4 ods. 5 písm. a) tej istej dohody, zmluvné strany skonštatovali, že v čase rokovaní im nebol známy žiadny konkrétny prípad, na ktorý by sa dali uvedené ustanovenia použiť, nepredstavuje zjavne nesprávny opis skutočnosti.

(pozri body 87 – 8, 90, 92, 98, 102, body 3 – 4 výroku)

3. Články 22 až 24 Dohody o obchodných aspektoch práva duševného vlastníctva (TRIPs), uvedenej v prílohe 1 C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade rovnako znejúceho zemepisného označenia tretej krajiny a označenia obsahujúceho názov odrody používaného na označovanie a prezentáciu určitých vín Spoločenstva vyrobených z tejto odrody, tieto ustanovenia, aj keď nezakazujú pokračujúce a podobné používanie určitého označenia, nevyžadujú, aby sa tieto dve označenia mohli používať naďalej v budúcnosti, a to bez ohľadu na splnenie dvoch podmienok, že ich v minulosti príslušní výrobcovia používali v dobrej viere alebo aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994, a že každé označenie jasne uvádza krajinu, región alebo oblasť pôvodu chráneného vína, aby spotrebiteľ nebol uvedený do omylu.

(pozri body 110, 115, bod 5 výroku)

4. Právo vlastníť majetok nevyklučuje zákaz, pre dotknuté subjekty v talianskej autonómnej oblasti, používania termínu „Tocai“ vo výrazoch „Tocai friulano“ alebo „Tocai italico“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín vyrábaných vo vymedzenom regióne po uplynutí prechodného obdobia trinástich rokov, tak ako to vyplýva z výmeny listov týkajúcej sa používania termínu „Tocai“, pripojenej k dohode medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín, ale ktorá nie je v tejto dohode uvedená.

Tento zákaz totiž, pokiaľ nevyklučuje všetky primerané spôsoby uvedenia dotknutých talianskych vín na trh, nepredstavuje zbavenie majetku v zmysle článku 1 prvého odseku prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach. Navyše, aj keby sa preukázalo, že tento zákaz predstavuje

obmedzenie základného práva vlastníť majetok, môže byť odôvodnený v rozsahu, v akom zakázaním používania tohto označovania, ktoré je rovnako znejúce ako zemepisné označenie maďarských vín „Tokaj“, sleduje cieľ verejného záujmu, ktorého základom je podpora obchodu medzi zmluvnými stranami tým, že sa na základe vzájomnosti zvýhodní uvádzanie na trh vín, ktoré sú označené alebo prezentované pomocou zemepisného označenia.

(pozri body 122, 127, 134, bod 6 výroku)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 12. mája 2005 (*)

„Zahraničné vzťahy – Dohoda ES - Maďarsko o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín – Ochrana označenia vzťahujúceho sa na určité vína pochádzajúce z Maďarska v Spoločenstve – Zemepisné označenie ‚Tokaj‘ – Výmena listov – Možnosť používať termín ‚Tocai‘ vo výrazoch ‚Tocai friulano‘ alebo ‚Tocai italico‘ pre označovanie a prezentáciu niektorých talianskych vín, osobitne akostných vín vyrobených vo vymedzenom regióne (‚akostné vína psr‘) počas prechodného obdobia, ktoré uplynie 31. marca 2007 – Vylúčenie tejto možnosti po uplynutí prechodného obdobia – Platnosť – Právny základ – Článok 113 ES – Zásady medzinárodného práva týkajúce sa zmlúv – Články 22 až 24 dohody TRIPs – Ochrana základných práv – Právo vlastníť majetok“

Vo veci C-347/03,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Taliansko) z 9. júna 2003 a doručený Súdnemu dvoru 7. augusta 2003, ktorý súvisí s konaním:

Regione autonoma Friuli–Venezia Giulia a Agenzia Regionale per lo sviluppo rurale (ERSA)

proti

Ministero delle Politiche Agricole e Forestali,

za účasti:

Regione Veneto,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans (spravodajca), sudcovia R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen, G. Arestis a J. Klučka,

generálny advokát: F. G. Jacobs,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. októbra 2004,

so zreteľom na písomné pripomienky, ktoré predložili:

- Regione autonoma Friuli–Venezia Giulia a l’Agenzia regionale per lo sviluppo rurale (ERSA), v zastúpení: E. Bevilacqua a F. Capelli, avvocati,
- talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci F. Fiorilli,

avvocato dello Stato,

- maďarská vláda, v zastúpení: J. Fazekas a M. Ficsor, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: F. Ruggeri Laderchi a F. Florindo Gijón, splnomocnení zástupcovia,
- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. Righini a F. Dintilhac, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. decembra 2004

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti a výkladu rozhodnutia Rady č. 93/734/ES z 23. novembra 1993 o uzavretí dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 337, s. 93, ďalej len „dohoda ES – Maďarsko o vínach“) a nariadenie Komisie (ES) č. 753/2002 z 29. apríla 2001, ktorým sa stanovujú určité pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1493/1999, pokiaľ ide o popis, označovanie, prezentáciu a ochranu určitých vinárskych výrobkov (Ú. v. ES L 118, s. 1; Mim. vyd. 05/035, s. 455).

2 Tento návrh bol podaný v súvislosti so sporom medzi Regione autonoma Friuli–Venezia Giulia (autonómna oblasť Friuli–Venezia Giulia) a Agenzia regionale per lo sviluppo rurale (ERSA) (regionálna agentúra pre rozvoj vidieka) (ďalej nazvané spoločne len ako „Regione a ERSA“) na strane jednej a Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (talianske ministerstvo pre politiku poľnohospodárstva a lesníctva) na strane druhej.

3 Predmetom tohto sporu je návrh na zrušenie vyhlášky ministerstva z 26. septembra 2002 o vnútroštátnych pravidlách odchylných od článku 19 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 753/2002 pre používanie názvov odrôd viniča a ich synonym obsahujúcich zemepisné označenie uvedené v prílohe II tohto nariadenia, ktoré môžu byť uvedené na etiketách [akostných vín vyrobených vo vymedzenom regióne] a [typické talianske zemepisné označenia] (GURI č. 247 z 21. októbra 2002, s. 3, ďalej len „vyhláška ministerstva z 26. septembra 2002“), v rozsahu, v akom vylučuje používanie termínu „Tocai“ vo výraze „Tocai friulano“ alebo v jeho synonyme „Tocai italico“ pre označovanie a prezentovanie akostných vín vyrobených vo vymedzenom regióne (ďalej len „akostné vína psr“) po prechodnom období, ktoré uplynie 31. marca 2007.

Právny rámec

Medzinárodné právo

Viedenský dohovor o zmluvnom práve

4 Článok 48 ods. 1 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969 stanovuje:

„Štát sa môže dovolávať omylu v zmluve ako dôvodu pre zrušenie svojho súhlasu s tým, že bude viazaný zmluvou, ak sa omyl týka skutočnosti alebo situácie, ktorých existenciu tento štát predpokladal v čase uzavretia zmluvy a ktoré boli podstatným základom súhlasu tohto štátu s tým, že bude viazaný zmluvou.“

5 Podľa článku 59 tohto dohovoru:

„1. Zmluva sa považuje za zaniknutú, ak všetky jej strany uzavrujú neskoršiu zmluvu o tom istom predmete a:

a) z neskoršej zmluvy vyplýva alebo je inak potvrdené, že úmyslom strán bolo upraviť daný predmet touto zmluvou;

alebo

b) ustanovenia neskoršej zmluvy sú natoľko nezlučiteľné s ustanoveniami skoršej zmluvy, že nie je možné vykonávať obe zmluvy súčasne.

...“

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

6 Článok 1 prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísanému v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“) stanovuje:

„Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.“

Právo vzniknuté na základe Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie

7 Dohoda o obchodných aspektoch práva duševného vlastníctva (ďalej len „TRIPs“) uvedená v prílohe 1 C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda WTO“) bola v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti spadajúce do jeho právomocí, prijatá rozhodnutím Rady z 22. decembra 1994 (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80).

8 Článok 1 TRIPs s nadpisom „Povaha a rozsah záväzkov“ v odseku 2 stanovuje:

„Na účely tejto dohody sa výraz ‚duševné vlastníctvo‘ vzťahuje na všetky kategórie duševného vlastníctva, ktoré podliehajú ustanoveniam sekcií 1 až 7 časti II.“

9 Články 22 až 24 tejto dohody sa nachádzajú v jej časti II, ktorá obsahuje „Normy týkajúce sa dostupnosti, rozsahu a využitia práv duševného vlastníctva“, konkrétne v sekcii 3 tejto časti vzťahujúcej sa na „Zemepisné označenia“.

10 V zmysle článku 22 tejto dohody s nadpisom „Ochrana zemepisného označenia“:

„1. Zemepisnými označeniami sa na účely tejto dohody rozumejú označenia, ktoré označujú tovar ako pochádzajúci z územia člena alebo z oblasti, alebo z lokality na tomto území, ak danú kvalitu, povest' a iné charakteristické znaky tovaru možno v podstate pripísať jeho zemepisnému pôvodu.

...“

11 Článok 23 TRIPs s nadpisom „Dodatočná ochrana zemepisného označenia vín a liehovín“ stanovuje:

„1. Každý člen zabezpečí zainteresovaným stranám právne prostriedky na zabránenie používania zemepisného označenia označujúceho pôvod vína pre vína, ktoré nepochádzajú z miesta uvedeného v príslušnom zemepisnom označení, alebo označujúceho liehoviny pre liehoviny, ktoré nepochádzajú z miesta uvedeného v príslušnom zemepisnom označení, ...

...

3. V prípade rovnako znejúcich zemepisných označení vín bude ochrana poskytnutá každému označeniu... Každý člen ustanoví praktické podmienky, na ktorých základe budú príslušné rovnako znejúce označenia navzájom odlišené od iných, a zohľadní potrebu, aby bolo zabezpečené spravodlivé zaobchádzanie so zainteresovanými výrobcami a aby spotrebitelia neboli uvedení do omylu.

...“

12 Článok 24 tejto dohody s nadpisom „Medzinárodné rokovania, výnimky“ stanovuje toto:

„1. Členovia súhlasia, že začnú rokovania zamerané na zvýšenie ochrany jednotlivých zemepisných označení podľa článku 23. ...

...

3. Pri zavádzaní tejto sekcie člen neznižuje ochranu zemepisných označení, ktoré existovali u tohto člena bezprostredne pred dátumom nadobudnutia platnosti Dohody WTO.

4. Žiadne ustanovenie tejto sekcie nebude vyžadovať od člena, aby zabránil pokračujúcemu a podobnému používaniu určitého zemepisného označenia iného člena označujúceho vína alebo liehoviny v súvislosti s tovarmi alebo so službami dodávanými ktorýmkoľvek jeho občanom alebo osobou, ktorá má uňho sídlo a ktorá používa toto zemepisné označenie nepretržite v súvislosti s rovnakými alebo príbuznými tovarmi alebo službami na území tohto člena buď a) aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994, alebo b) v dobrej viere pred týmto dátumom.

...

6. ... Žiadne ustanovenie tejto sekcie nebude vyžadovať, aby člen uplatňoval jej ustanovenia na zemepisné označenie ľubovoľného iného člena týkajúceho sa výrobkov z vinnej révy, pre ktoré je príslušné zemepisné označenie zhodné so zaužívaným názvom odrody hrozna, ktorá rastie na území tohto člena k dátumu nadobudnutia platnosti Dohody WTO.

...“

Asociačná dohoda ES – Maďarsko

13 Európska dohoda o pridružení uzatvorená medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Maďarskou republikou na strane druhej [*neoficiálny preklad*], uzavretá a schválená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady a Komisie č. 93/742/ESAE, ES z 13. decembra 1993 (Ú. v. ES L 347, s. 1, ďalej len „asociačná dohoda ES – Maďarsko“), bola podpísaná 16. decembra 1991 v Bruseli a v súlade s ustanovením jej článku 123 druhej zarážky nadobudla platnosť 1. februára 1994.

14 V očakávaní nadobudnutia platnosti asociačnej dohody ES – Maďarsko bola v mene Spoločenstva uzavretá a schválená dočasná dohoda o obchode a súvisiacich opatreniach medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Európskym spoločenstvom uhlia a ocele na strane jednej a Maďarskou republikou na strane druhej rozhodnutím Rady 92/230/ES z 25. februára 1992 (Ú. v. ES L 116, s. 1, ďalej len „dočasná dohoda ES – Maďarsko“). Táto dohoda bola podpísaná 16. decembra 1991 v Bruseli a nadobudla platnosť 25. februára 1992.

Dohoda ES – Maďarsko o vínach

15 Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín podpísaná v Bruseli 29. novembra 1993 bola v mene Spoločenstva uzavretá a schválená rozhodnutím Rady 93/724/ES z 23. novembra 1993 (Ú. v. ES L 337, s. 93, ďalej len „dohoda ES – Maďarsko o vínach“). Platnosť nadobudla 1. apríla 1994.

16 Prvý odkaz rozhodnutia 93/724 uvádza:

„so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 113 Zmluvy ES [zmenený, teraz článok 133 ES]“. [neoficiálny preklad]

17 Prvé a tretie odôvodnenie tohto rozhodnutia znejú takto:

„keďže dohoda uzavretá medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín umožní účinnejšie bojovať proti nekalej súťaži v obchode, zabezpečí rozsiahlejšiu ochranu spotrebiteľa a napomôže obchodu s vínom medzi dvomi zmluvnými stranami, je vhodné túto dohodu schváliť,

...

keďže ustanovenia dohody priamo súvisia s opatreniami prijatými v oblasti spoločnej obchodnej a poľnohospodárskej politiky, v danom prípade s právnou úpravou Spoločenstva v oblasti vína, je potrebné túto dohodu schváliť na úrovni Spoločenstva.“ [neoficiálny preklad]

18 V zmysle článku 1 tohto rozhodnutia:

„Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín, ako aj s ňou súvisiaci protokol, výmena listov a vyhlásenia sa schvaľujú v mene Spoločenstva.

Znenia aktov uvedených v prvej zarážke sú pripojené k tomuto rozhodnutiu.“ [neoficiálny preklad]

19 Prvý odkaz dohody ES – Maďarsko o vínach stanovuje:

„so zreteľom na Európsku dohodu o pridružení medzi Spoločenstvami a ich členskými štátmi a Maďarskou republikou podpísanú v Bruseli 16. decembra 1991,“ [neoficiálny preklad]

20 Článok 1 dohody ES – Maďarsko o vínach stanovuje:

„Zmluvné strany sa na základe vzájomnosti zaväzujú chrániť a kontrolovať označenia vín pochádzajúcich zo Spoločenstva a z Maďarska za podmienok stanovených touto dohodou.“ [neoficiálny preklad]

21 Článok 2 ods. 2 tejto dohody stanovuje:

„Na účely tejto dohody majú nasledujúce pojmy nasledujúci význam, ak nie je uvedené inak:

...

– ‚zemepisné označenie‘: akékoľvek označenie, vrátane ‚označenia pôvodu‘, ktoré zákony a iné právne predpisy jednej zmluvnej strany uznávajú na účely označovania a prezentácie vína pochádzajúceho z jeho územia, alebo z oblasti alebo lokality na tomto území, ak danú kvalitu, povest' alebo iné charakteristické vlastnosti vína možno v podstate pripísať jeho zemepisnému pôvodu,

...“ [neoficiálny preklad]

22 V zmysle článku 4 tejto dohody:

„1. Chránené sú tieto označenia:

a) čo sa týka vín pochádzajúcich zo Spoločenstva:

...

– zemepisné označenia a tradičné výrazy vymenované v prílohe.

b) čo sa týka vín pochádzajúcich z Maďarska:

...

– zemepisné označenia a tradičné výrazy používané maďarským zákonodarstvom v oblasti vín [...] a vymenované v prílohe

...

3. V Spoločenstve sa chránené maďarské označenia:

– vyhradzujú výlučne pre vína pochádzajúce z Maďarska, na ktoré sa vzťahujú

a

– môžu sa použiť iba za podmienok stanovených maďarskými zákonmi a inými právnymi predpismi.

...

5. V prípade rovnako znejúcich alebo totožných zemepisných označení:

a) ak sú dve zemepisné označenia chránené touto dohodou rovnako znejúce alebo totožné, poskytuje sa ochrana každému z nich, pokiaľ:

– sa predmetný zemepisný názov tradične a stále používa pre označovanie a prezentáciu vína vyrobeného v zemepisnej oblasti, na ktorú sa vzťahuje,

– víno neuvádza spotrebiteľa do omylu vyvolaním dojmu, že pochádza z územia druhej zmluvnej strany

...

Zmluvné strany v takýchto prípadoch stanovujú praktické podmienky, ktoré umožnia rozlišovať rovnako znejúce alebo totožné označenia, so zreteľom na potrebu spravodlivého zaobchádzania s dotknutými výrobcami a spôsobom, ktorý nevedie spotrebiteľov do omylu.“ [neoficiálny preklad]

23 Označenie „Tokaj“ je uvedené v časti B („Vína s pôvodom v Maďarskej republike“), I („Zemepisné označenia“), bod 3.4 („Vinohradnícky región Tokaj – Hegyalja“) prílohy k dohode ES – Maďarsko o vínach s názvom „Zoznam chránených označení v zmysle článku 4“. Časť A („Vína s pôvodom v Európskom spoločenstve“) neobsahuje ani výraz „Tocai friulano“, ani výraz „Tocai italic“.

24 Výmena listov týkajúca sa článku 4 dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín (Ú. v. ES L 337, s. 169, ďalej len „výmena listov o Tocai“), ktorá je jedným z aktov uvedených v článku 1 prvom odseku rozhodnutia č. 93/724 nadobudla platnosť takisto 1. apríla 1994.

25 Po odkázaní najmä na článok 4 ods. 3 dohody ES – Maďarsko o vínach signatári týchto listov potvrdzujú, že:

„1. Počas prechodného obdobia v trvaní trinástich rokov od nadobudnutia platnosti tejto dohody jej uplatňovanie nebude brániť používaniu, v súlade s právom, výrazu „Tocai“ na označovanie a prezentáciu niektorých talianskych akostných vín pqr za podmienok uvedených nižšie.

Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia Spoločenstva a prípadne prísnejšie vnútroštátne predpisy, toto víno:

- musí pochádzať z odrody viniča „Tocai friulano“,
- musí byť vyrobené z hrozna, ktoré bolo pozbierané výlučne v talianskych regiónoch Benátsko alebo Friulsko,
- musí byť označované a prezentované výlučne pod názvom odrody „Tocai friulano“ alebo pod synonymickým názvom „Tocai italico“, pričom dve slová tohto názvu musia byť uvádzané spolu, bez uvedenia ďalších termínov, použitím znakov rovnakého typu a veľkosti v jednom riadku a oddelene od názvu zemepisnej jednotky, z ktorej víno pochádza. Ďalej, veľkosť znakov použitých pre tieto slová nesmie presahovať veľkosť znakov označujúcich názov tejto zemepisnej jednotky,
- musí sa predávať mimo územia Maďarska.

...

4. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia uvedené v bode 3, možnosť používať termín „Tocai“ v súlade s podmienkami uvedenými v bode 1 zanikne na konci prechodného obdobia v zmysle toho istého bodu.

...“ [neoficiálny preklad]

26 V zmysle spoločného vyhlásenia týkajúceho sa článku 4 ods. 5 dohody [ES – Maďarsko o vínach] (Ú. v. ES L 337, s. 171, ďalej len „spoločné vyhlásenie o rovnako znejúcich označeniach“), ktoré je takisto jedným z aktov uvedených v článku 1 prvom odseku rozhodnutia č. 93/724:

„v súvislosti s článkom 4 ods. 5 písm. a) zmluvné strany skonštatovali, že v čase rokovaní im neboli známe žiadny konkrétny prípad, na ktorý by sa dalo toto ustanovenie uplatniť.“

...“ [neoficiálny preklad]

Právna úprava Spoločenstva týkajúca sa spoločnej organizácie trhu s vínom (ďalej len „SOT vína“)

SOT vína platná v čase uzavretia dohody ES – Maďarsko o vínach

27 V zmysle článku 63 nariadenia Rady (EHS) č. 822/87 zo 16. marca 1987 o spoločnej organizácii trhu s vínom (Ú. v. ES L 84, s. 1):

„1. Dovážaným vínam určeným na priamu ľudskú spotrebu, ktoré sú označené pomocou zemepisného označenia, sa môže na účely ich uvedenia na trh v Spoločenstve a za podmienky zachovania vzájomnosti poskytnúť kontrola a ochrana stanovená v [článku 15 nariadenia č. 823/87] pre akostné vína psr.

2. Ustanovenie článku 1 sa vykoná prostredníctvom dohôd so zainteresovanými tretími krajinami, ktoré sa prerokujú a uzavrú v súlade s konaním upraveným v článku [133 ES].

3. Spôsob vykonania tohto článku sa určí postupom stanoveným v článku 83.“ [neoficiálny preklad]

28 V zmysle článku 1 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 823/87 zo 16. marca 1987 o osobitných ustanoveniach súvisiacich s akostnými vínami vyrobenými vo vymedzených regiónoch [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 84, s. 59), v znení nariadenia (EHS) č. 2043/89 (Ú. v. ES L 202, s. 1, ďalej len „nariadenie č. 823/87“):

„Členské štáty oznámia Komisii zoznam akostných vín psr, ktoré uznávajú, pričom pre každé z týchto akostných vín psr uvedú odkaz na vnútroštátne predpisy, ktoré upravujú ich prípravu a výrobu.“

Komisia zabezpečí uverejnenie tohto zoznamu v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev, séria C.“ [neoficiálny preklad]

29 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 823/87 stanovuje toto:

„Každý členský štát pripraví zoznam odrôd viniča vhodných pre výrobu každého akostného vína psr vyrábaného na jeho území, pričom tieto odrody... musia patriť do odporúčaných alebo povolených kategórií uvedených v článku 13 nariadenia (EHS) č. 822/87.“ [neoficiálny preklad]

30 V zmysle článku 15 ods. 4 nariadenia č. 823/87:

„...“

Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia Spoločenstva týkajúce sa osobitne určitých druhov akostných vín psr, členské štáty môžu dovoliť... kombináciu názvu určitého regiónu s upresnením týkajúcim sa spôsobu výroby alebo druhu výrobku, alebo s názvom odrody viniča alebo s jeho synonymom.

...“

31 Výraz „Tocai friulano“ sa nachádza v kapitole I prílohy nariadenia Komisie (EHS) č. 3800/81 zo 16. decembra 1981, ktorým sa stanovuje klasifikácia odrôd viniča (Ú. v. ES L 381, s. 1), konkrétne v časti V jej prvej podkapitoly, ako odporúčaná alebo povolená odroda v určitých talianskych provinciách.

32 Článok 14 ods. 1 nariadenia Rady č. 2392/89 z 24. júla 1989, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá pre označovanie a prezentáciu vín a hroznových muštov [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 232, s. 13) stanovuje:

„Názov odrody viniča podľa článku 11 ods. 2 písm. n) sa môže pre označenie akostného vína psr uviesť na etikete, ak:

a) táto odroda je uvedená v zozname vypracovanom členskými štátmi na základe článku 4 ods. 1 nariadenia (EHS) č. 823/87 pre označenie odrôd vhodných pre výrobu jednotlivých akostných vín psr vyrábaných na jeho území,

b) odroda sa uvádza pod názvom, ktorý sa nachádza:

– v triede odporúčaných alebo povolených odrôd v klasifikácii odrôd viniča pre dotknutú správnu jednotku,

– prípadne na zozname synonym, ktorý sa má pripraviť. Tento zoznam môže stanoviť, že určité synonymum sa môže používať iba v označení akostného vína psr vyrobeného vo vinohradníckej oblasti, v ktorej sa tradične a obvykle používa,

...

e) názov tejto odrody nevyvoláva pravdepodobnosť zámieny s názvom určitého regiónu alebo zemepisnej jednotky používaným na označovanie iného akostného vína psr alebo dovážaného vína.“ [neoficiálny preklad]

33 Článok 26 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„v prípade dovážaných vín určených priamo pre ľudskú spotrebu označených pomocou zemepisného označenia a nachádzajúcich sa na zozname, ktorý sa má pripraviť, označenie na etikete uvádza:

a) názov zemepisnej jednotky nachádzajúcej sa v dotknutej tretej krajine, pod podmienkami uvedenými v článku 29,

...

Na tomto zozname sa môžu nachádzať iba tie dovážané vína, pre ktoré je uznaná rovnocennosť podmienok výroby každého z týchto vín s akostným vínom prs alebo so stolovým vínom so zemepisným označením.“ [neoficiálny preklad]

34 Článok 11 ods. 2 nariadenia Komisie (EHS) č. 3201/90 zo 16. októbra 1990 o spôsobe vykonania pre označovanie a prezentáciu vína a hroznového muštu [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 309, s. 1) stanovuje toto:

„Zoznam dovážaných vín označených pomocou zemepisného označenia podľa článku 26 ods. 1 nariadenia (EHS) č. 2392/89 je uvedený v prílohe II.

Názvy v tomto zozname sa uvádzajú tak, aby sa dali jasne odlišiť od iných údajov na etikete predmetného dovážaného vína, najmä vo vzťahu k zemepisným označeniam podľa článku 26 ods. 2 písm. b) nariadenia (EHS) č. 2392/89.“ [neoficiálny preklad]

35 Maďarské vína s názvom „Tokaj“ alebo „Tokaji“ sú uvedené v časti 11 bode 5 prílohy II nariadenia č. 3201/90, ktorá má nadpis „Zoznam... dovážaných vín označených pomocou zemepisného označenia“. [neoficiálny preklad]

36 V zmysle článku 12 ods. 1 tohto nariadenia:

„Zoznam synonymým názvov odrôd, ktoré sa môžu použiť pre označenie stolových vín a akostných vín prs na základe článku 5 ods. 1 písm. b) a článku 14 ods. 1 písm. b) nariadenia (EHS) č. 2392/89 sa uvádza v prílohe III.“ [neoficiálny preklad]

37 V bode 5 tejto prílohy III, ktorá má nadpis „Zoznam... synonymým názvov odrôd, ktoré sa môžu použiť pre označenie stolových vín a akostných vín prs“ sa uvádza odroda „Tocai friulano“ a jej synonymum „Tocai italico“.

SOT vína platná v čase konania vo veci samej

38 Nariadenie Rady (ES) č. 1493/1999 zo 17. mája 1999 o spoločnej organizácii trhu s vínom (Ú. v. ES L 179, s. 1; Mim. vyd. 03/026, s. 25) sa uplatňuje od 1. augusta 2000.

39 Článok 19 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje toto:

„Členské štáty vypracujú klasifikáciu odrôd vínnej révy určených na výrobu vína. ...“

40 V článkoch 47 až 53 a v prílohách VII a VIII tohto nariadenia sa nachádzajú pravidlá týkajúce sa opisu, označovania a prezentácie určitých vínnych výrobkov a zároveň i ochrany určitých osobitostí a označení a určitých termínov.

41 Článok 50 nariadenia č. 1493/1999 stanovuje toto:

„1. Členské štáty vykonajú všetky nevyhnutné opatrenia, ktoré v súlade s podmienkami stanovenými v článkoch 23 a 24 [TRIPs] umožnia zabrániť zainteresovaným stranám používať na území Spoločenstva zemepisné označenie identifikujúce výrobky uvedené v článku 1 odseku 2 písmena b) v prípade výrobkov, ktoré nepochádzajú z miesta určeného príslušným zemepisným označením, ...

2. Na účely tohto článku znamená ‚zemepisné označenie‘ také označenie, ktoré určuje, že výrobok pochádza z územia tretej krajiny, ktorá je členom Svetovej obchodnej organizácie alebo z regiónu, alebo lokality v takomto regióne, a to v prípadoch, keď s takýmto zemepisným miestom pôvodu možno spájať istú kvalitu, dobrú povest' alebo iné dané vlastnosti výrobku.

...“

42 V zmysle článku 52 ods. 1 tohto nariadenia:

„Ak členský štát použije názov špecifického regiónu na označenie akostného vína psr, alebo, v prípade potreby, vína určeného na spracovanie do takéhoto akostného vína psr, potom takýto názov nesmie byť použitý na označenie výrobkov vínného sektoru nevyrobených v tomto regióne a/alebo výrobkov, ktorým tento názov neprináleží na základe ustanovení príslušných predpisov EÚ a členských štátov.

...

Bez toho, aby sa porušili ustanovenia Spoločenstva týkajúce sa špecifických typov akostného vína psr, môžu členské štáty, v prípade niektorých výrobných podmienok, ktoré určia, povoliť, aby názov špecifického regiónu bol doplnený o podrobnosti súvisiace s výrobnou metódou, typom alebo názvom odrody, alebo jej synonymom.

...“

43 Z prílohy VII, A, bodov 1 a 2 nariadenia č. 1493/1999 vyplýva, že na etikete akostných vín psr pochádzajúcich s tretích krajín sa uvádzajú niektoré povinné informácie, ku ktorým patrí predajný názov výrobku, ktorý sa v prípade akostných vín psr skladá najmä z názvu vymedzeného regiónu a v prípade dovážaných vín zo slova „víno“, ktoré sa povinne dopĺňa o názov štátu pôvodu, a ak sú označené pomocou zemepisného označenia, o názov predmetnej zemepisnej jednotky.

44 Tá istá príloha B v bodoch 1 až 4 stanovuje toto:

„1. Označenie na etiketách produktov vyrobených v Spoločenstve môže byť doplnené nasledujúcimi informáciami po splnení podmienok, ktoré sa určia:

...

b) v prípade stolových vín označených zemepisnou indikáciou a akostných vín vyprodukovaných vo vymedzených regiónoch:

...

– názov odrody alebo odrôd,

...

4. Členské štáty, ktoré daný produkt vyrábajú, môžu ustanoviť, aby niektoré informácie uvedené v odstavcoch 1 a 2 sa stali povinnými, môžu ich zakázať alebo obmedziť ich použitie na vína vyrábané na ich území.“

45 Článok 54 ods. 4 nariadenia č. 1493/1999 stanovuje toto:

„Členské štáty oznámia Komisii zoznam akostných vín psr, ktoré uznali, pričom pre každé z týchto akostných vín psr budú uvedené podrobnosti o vnútroštátnych ustanoveniach upravujúcich ich výrobu.“

46 Nariadenie č. 1493/1999 bolo vykonané nariadením č. 753/2002.

47 Článok 19 nariadenia č. 753/2002 s nadpisom „Uvedenie odrody viniča“ stanovuje toto:

„1. Názvy odrôd viniča používaných na výrobu stolového vína so zemepisným označením alebo akostného vína psr alebo ich synonymá sa môžu uviesť na etikete príslušného vína za predpokladu, že:

...

c) názov odrody alebo jedno z jeho synonymým neobsahuje zemepisné označenie používané na popis akostného vína psr, stolového vína alebo dovozeného vína uvedeného v dohodách uzatvorených medzi Spoločenstvom a tretími krajinami, a ak je k nemu pripojený zemepisný pojem, je uvedený na etikete bez tohto zemepisného pojmu;

...

2. Ako výnimka z odseku 1 c):

a) názov odrody alebo jedno z jeho synonymým, ktorý obsahuje zemepisné označenie, sa môže uvádzať na etikete vína s týmto zemepisným označením;

b) názvy odrôd a ich synonymá uvedené v prílohe II sa môžu používať podľa vnútroštátnych pravidiel a pravidiel Spoločenstva platných v deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

3. Príslušné členské štáty informujú Komisiu do 1. októbra 2002 o opatreniach uvedených v bode b) odseku 2. Komisia vykoná primerané kroky na zabezpečenie uverejnenia týchto opatrení.“

48 V Prílohe II tohto nariadenia s nadpisom „Zoznam odrôd viniča a ich synonymým, ktoré zahŕňajú zemepisné označenie a môžu sa použiť na označenie vín v súlade s článkom 19 (2)“ sa pre Taliansko okrem iného uvádzajú termíny „Tocai friulano, Tocai italico“. Podľa poznámky pod čiarou, ktorá sa vzťahuje na tento termín: „Názov ‚Tocai friulano‘ a jeho synonymum ‚Tocai italico‘ sa môže používať počas prechodného obdobia do 31. marca 2007.“

49 Príloha nebola v súvislosti s týmto bodom dotknutá zmenami vykonanými nariadením Komisie (ES) č. 1429/2004 z 9. augusta 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 753/2002 stanovujúce určité pravidlá použitia nariadenia Rady (ES) č. 1493/1999 o opise, označovaní, prezentovaní a ochrane určitých produktov vinárskeho sektoru (Ú. v. ES L 263, s. 11).

Talianska právna úprava

50 Článok 1 ods. 1 vyhlášky ministerstva z 26. septembra 2002 stanovuje:

„Vnútroštátne pravidlá odchylné od článku 19 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 753/2002, mená odrôd viniča a ich synonymým obsahujúcich zemepisné označenie, ktoré môžu byť uvedené na etiketách [akostných vín psr] a vín s typickým talianskym zemepisným označením, sú uvedené v prílohe I, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou tejto vyhlášky ministerstva a ktorá uvádza mená odrôd viniča a ich synonymým, týkajúcich sa Talianska obsahujúcich zemepisné označenie uvedené v prílohe nariadenia (ES) č. 753/2002.“

51 V prílohe I vyhlášky ministerstva z 26. septembra 2002 sa pod nadpisom „Mená odrôd viniča a ich synonymá“ okrem iného uvádza termín „Tocai friulano alebo Tocai italico“, ktorému v časti s nadpisom „Rozsah odchýlky (správne územie a/alebo konkrétne [akostné víno psr] a/alebo [vína s typickým zemepisným označením])“ zodpovedá táto informácia:

„Pre niektoré [akostné vína psr] z regiónov Friuli–Venezia Giulia a Venezia iba na prechodné obdobie, ktoré sa skončí 31. marca 2007 v súlade s dohodou medzi [Európskou úniou] a Maďarskou republikou.“

Skutkový stav v konaní vo veci samej a prejudiciálne otázky

52 Vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí uvádza, že Regione a ERSA sa sťažujú na nespravodlivosť vyplývajúcu zo skutočnosti, že spomedzi 106 názvov vín, na ktoré sa vzťahuje odchýlka od článku 19 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 753/2002, je táto odchýlka časovo obmedzená iba v prípade Tocai friulano alebo Tocai italico a pre francúzsky názov Tokay Pinot.

53 Vnútroštátny súd ďalej odkazuje na argumentáciu Regione a ERSA, ktorá smeruje k preukázaniu

dôležitosti historického pôvodu označenia Tocai friulano.

54 Ide o domorodú odrodu oblasti Collio goriziano (región Friuli–Venezia Giulia), ktorá sa pestuje od dávnej minulosti. Vyrába sa z nej suché biele víno nevhodné na archiváciu.

55 Podľa vnútroštátneho súdu Regione a ERSA na základe týchto skutočností uvádzajú tieto žalobné dôvody:

- prekročenie právomoci z dôvodu nedostatočného odôvodnenia a rozporu vyplývajúceho zo skutočnosti, že talianske úrady žiadali od Komisie časovo neobmedzenú odchýlku, ale potom prijali vyhlášku ministerstva z 26. septembra 2002, ktorý stanovuje časové obmedzenie,
- prekročenie právomoci z dôvodu zjavnej nespravodlivosti a porušenia zásady rovnakej dôstojnosti občanov Spoločenstva z dôvodu, že diskriminácia talianskych výrobcov sa javí byť úplne neodôvodnená,
- protiprávnosť, ktorá nepriamo vyplýva z protiprávnosti dohody ES – Maďarsko o vínach, ktorá je aktom predchádzajúcim protiprávnemu obmedzeniu, konkrétne, táto dohoda schválená rozhodnutím 93/724 je rovnako protiprávna v rozsahu, v akom stanovuje, že:
 - dva výrobky s rovnako znejúcim označením sú úplne odlišné, keďže víno z Maďarska je sladké víno,
 - dve oblasti používajú rovnaké označenie od nepamäti,
 - bolo by legitímne vyriešiť túto rovnakosť označení pridaním mena regiónu alebo odrody tak na základe dohody ES – Maďarsko o vínach, ako aj na základe Madridskej dohody z roku 1891,
 - keďže Maďarská republika sa stane členom Európskeho spoločenstva, dohoda ES – Maďarsko o vínach by pre zachovanie jej platnosti mala byť v súlade so zásadami uvedenými v dohode WTO, a najmä v článkoch 22 až 24 TRIPs, ktoré upravujú nesprávne zemepisné označenia,
 - dohoda ES – Maďarsko o vínach je v rozpore so zásadami medzinárodného práva, keďže časové obmedzenie používania tohto označenia vyplýva z výmeny listov (konkrétne z výmeny listov o Tocai), a nie zo znenia tejto dohody, a je v rozpore so zásadou medzinárodného obyčajového práva a zakladá sa na nesprávnom opise reality, čo sa týka predmetných rovnako znejúcich označení,
 - porušenie prvého dodatkového protokolu EDLP, ako aj článku 17 Charty základných práv Európskej únie, ktorá bola vyhlásená 7. decembra 2000 v Nice (Ú. v. ES C 364, 2000, s. 1, ďalej len „charta základných práv“), keďže z týchto ustanovení vyplýva, že duševné vlastníctvo je chránené, že nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu, že musia byť rešpektované zásady proporcionality a primeranej náhrady a že obmedzenie vlastníckeho práva musí byť v každom prípade stanovené zákonom.

56 Vnútroštátny súd okrem toho uvádza, že v vyhláška ministerstva z 26. septembra 2002 sa vnútroštátne úrady obmedzili na prebratie ustanovenia nariadenia č. 753/2002 a jeho prílohy II, ktorá obmedzuje čas používania označenia „Tocai friulano“, a iba upresnili, že toto obmedzenie vyplýva z dohody medzi Spoločenstvom a Maďarskou republikou.

57 Podľa vnútroštátneho súdu sa preto zdá byť zrejmé, že škoda uvádzaná v konaní vo veci samej, t.j. nemožnosť používania označenia Tocai friulano alebo Tocai italico po 31. marci 2007 vyplýva priamo z týchto dvoch prameňov práva Spoločenstva, t.j. z rozhodnutia č. 93/724 a z nariadenia č. 753/2002.

58 Keďže za týchto okolností je podľa Tribunale amministrativo regionale del Lazio zodpovedanie niekoľkých otázok o práve Spoločenstva nevyhnutné pre vyriešenie sporu vo veci samej, rozhodol sa prerušiť konanie a položiť tieto prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru:

- „1. Predstavuje Európska dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Maďarskou republikou na strane druhej uzatvorená 16. decembra 1991... platný a dostatočný právny základ pre založenie právomoci Spoločenstva na prijatie dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín uzavretej 29. novembra 1993...; táto otázka sa kladie aj v súvislosti so zmenou článku 65 ods. 1 spoločného vyhlásenia č. 13 a prílohy XIII (body 3, 4 a 5) európskej dohody z roku 1991, čo sa týka prípadnej výhrady suverenity a právomoci každého štátu v oblasti národných zemepisných označení ich poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane vínnych výrobkov, a vylúčenia akéhokoľvek prenosu suverenity a právomocí na Európske spoločenstvo v tejto oblasti?
2. Je možné vyhlásiť dohodu medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín..., ktorá upravuje ochranu zemepisných označení spadajúcich do oblasti priemyselného a obchodného vlastníctva za neplatnú a neuplatniteľnú v právnom poriadku Spoločenstva, keďže túto dohodu neratifikovali členské štáty Európskeho spoločenstva jednotlivo, najmä vo vzťahu k zneniu stanoviska Súdneho dvora Európskych spoločenstiev č. 1/94 o výlučnej právomoci ES?
3. V prípade, ak sa dohoda z roku 1993 má považovať za zákonnú a uplatniteľnú v celom rozsahu, je možné považovať zákaz používania označenia „Tocai“ v Taliansku po roku 2007 vyplývajúci z výmeny listov medzi zmluvnými stranami pri podpise tejto dohody (a priloženej k dohode) za neplatný a neuplatniteľný, keďže je v rozpore s úpravou rovnako znejúcich označení stanovenou v dohode z roku 1993 (pozri článok 4 ods. 5 a protokol pripojený k dohode)?
4. Je možné považovať druhé spoločné vyhlásenie pripojené k dohode z roku 1993..., v zmysle ktorého v čase rokovaní zmluvným stranám nebola známa existencia rovnako znejúcich označení európskych a maďarských vín, za zjavne nesprávny opis skutočnosti (keďže talianske a maďarské označenia pre vína „Tocai“ existujú spoločne už storočia, roku 1948 boli oficiálne uznané dohodou uzavretou medzi Talianskou republikou a Maďarskou republikou a nedávno boli začlenené do právnej úpravy Spoločenstva), čo spôsobuje na základe článku 48 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve čiastočnú neplatnosť dohody z roku 1993, z ktorej vyplýva zákaz používania označenia Tocai v Taliansku?
5. Je možné so zreteľom na článok 59 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve vykladať Dohodu o obchodných aspektoch práva duševného vlastníctva [dohoda TRIPs]... uzavretú na pôde Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ktorá nadobudla platnosť 1. januára 1996, t. j. po nadobudnutí platnosti dohody z roku 1993... v tom zmysle, že v prípade nesúladu medzi týmito ustanoveniami sa jej ustanovenia v oblasti rovnako znejúcich označení vín použijú namiesto ustanovení dohody z roku 1993, keďže signatármi oboch dohôd sú tie isté strany?
6. Ak existujú dve rovnako znejúce označenia pre vína vyrábané v dvoch štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami [dohody] TRIPs (hoci sa homonymia týka dvoch zemepisných označení používaných v dvoch zmluvných štátoch dohody, aj keď sa týka zemepisného označenia jedného zmluvného štátu a rovnako znejúceho označenia odrody, ktorá sa tradične pestuje v druhom zmluvnom štáte), je možné vykladať články 22 až 24 obsiahnuté v [časti II, sekcii 3 prílohy 1 C] dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, t. j. [dohody] TRIPs, ktorá nadobudla platnosť 1. januára 1996, v tom zmysle, že tieto dve označenia je možné používať naďalej aj v budúcnosti, pokiaľ ich v minulosti príslušní výrobcovia používali v dobrej viere alebo aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994 (článok 24 ods. 4 [Dohody] TRIPs) a pokiaľ každé označenie jasne uvádza krajinu, región alebo oblasť pôvodu chráneného vína, aby spotrebiteľ nebol uvedený do omylu?
7. Vzťahuje sa právo vlastníť majetok uvedené v článku 1 prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... a prebraté do článku 17 Charty základných práv Európskej únie vyhlásenej 7. [decembra] 2000 v Nice aj na duševné vlastníctvo na označenia vín a vylučuje výkon tohto práva a ním zaručená ochrana uplatniť pravidlá stanovené vo výmene listov pripojenej k dohode medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín..., ktoré však nie sú uvedené v texte tejto dohody a na základe ktorých vinári z Friuli nemôžu používať označenie „Tocai friulano“, a to najmä z dôvodu

absencie akejkolvek náhrady vinárom z Friuli, ktorí sa stali obeťami vyvlastnenia a absencie verejného záujmu, ktorý by vyvlastnenie odôvodnil, a nerešpektovania zásady proporcionality?

8. Ak by sa v rozsahu uvedenom v predchádzajúcich otázkach skonštatovala protiprávnosť právnych predpisov Spoločenstva obsiahnutých v dohode medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín... a/alebo vo výmene listov k nej pripojenej, je možné považovať ustanovenia nariadenia... č. 753/2002... stanovujúce ukončenie používania označenia „Tocai friulano“ po 31. marci 2007 (článok 19 ods. 2) za neplatné alebo aspoň neuplatniteľné?“

59 Návrhom z 11. marca 2005 doručeným do kancelárie Súdneho dvora 15. marca Regione a ERSA požiadali Súdny dvor, aby dovoľil všetkým účastníkom zapojeným tohto konania predložiť svoje pripomienky k určitým novým predneseným skutočnostiam predtým, než Súdny dvor vyhlási svoj rozsudok. Tieto nové skutočnosti sa týkali pripravovaného uzavretia nových dohôd Spoločenstva s Austráliou a Spojenými štátmi, ktoré by v súlade s článkom 24 ods. 6 dohody TRIPs dovoľili výrobcovi z týchto krajín naďalej používať na ich vnútroštátnych trhoch, ako aj na tretích trhoch označenie „Tokay“.

60 V tomto smere je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor môže na vlastný podnet alebo na návrh generálneho advokáta, alebo aj na návrh účastníkov nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 61 svojho rokovacieho poriadku, ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak vec má byť rozhodnutá na základe tvrdenia, ktoré nebolo medzi účastníkmi prejednané (pozri najmä rozsudok z 18. júna 2002, Philips, C-299/99, Zb. s. I-5475, bod 20).

61 Súdny dvor usudzuje, že v tomto prípade nie je potrebné znovu otvoriť ústnu časť konania, ktorá bola uzavretá 16. decembra 2004, keďže má k dispozícii všetky informácie potrebné na zodpovedanie otázok položených v konaní vo veci samej.

62 Je preto namieste zamietnuť návrh Regione a ERSA.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

63 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či asociačná dohoda ES – Maďarsko môže predstavovať vhodný právny základ pre prijatie rozhodnutia 93/724, ktorým Spoločenstvo uzavrelo dohodu ES – Maďarsko o vínach.

64 Táto otázka sa zakladá na predpoklade, že právny základ dávajúci Spoločenstvu právomoc uzavrieť dohodu ES – Maďarsko o vínach predstavuje asociačná dohoda ES – Maďarsko. Zdá sa, že tento predpoklad vychádza z odkazu na asociačnú dohodu ES – Maďarsko, ktorý sa nachádza v prvom odkaze dohody ES – Maďarsko o vínach.

65 Tento predpoklad však nie je možné prijať, ako to správne uviedla Rada aj Komisia.

66 Účelom odkazu na asociačnú dohodu ES – Maďarsko je v skutočnosti umiestniť dohodu ES – Maďarsko o vínach do jej politických súvislostí. Nemá sa chápať ako označenie ustanovení práva Spoločenstva, na základe ktorých Spoločenstvo uzavrelo túto dohodu.

67 Naopak, právny základ dávajúci Spoločenstvu právomoc uzavrieť dohodu ES – Maďarsko o vínach sa uvádza v prvom odkaze rozhodnutia 93/724, ktorým bola táto dohoda uzavretá a schválená v mene Spoločenstva.

68 Z tohto odkazu jasne vyplýva, že týmto právnym základom je článok 133 ES, ktorý dáva Spoločenstvu právomoc v oblasti spoločnej obchodnej politiky.

69 Otázka, či tento právny základ, na ktorý sa odvolala Rada, je vyhovujúci, je predmetom druhej prejudiciálnej otázky, a preto bude skúmaná v rámci tejto otázky.

70 S ohľadom na už uvedené je potrebné zodpovedať prvú otázku tak, že asociačná dohoda ES – Maďarsko nepredstavuje právny základ rozhodnutia 93/724, ktorým sa uzavrela dohoda ES – Maďarsko o vínach.

O druhej otázke

71 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 133 ES, ktorý zakladá výlučnú právomoc Spoločenstva v oblasti spoločnej obchodnej politiky predstavuje vhodný právny základ pre to, aby dohodu ES – Maďarsko uzavrelo Spoločenstvo samo, so zreteľom na skutočnosť, že táto dohoda zakladá systém ochrany zemepisných označení spadajúcich do oblasti priemyselného a obchodného vlastníctva.

72 V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa výber právneho základu aktu Spoločenstva musí zakladať na objektívnych skutočnostiach, ktoré môžu byť predmetom súdnej kontroly, čo zahŕňa najmä účel a obsah daného aktu (pozri najmä rozsudok z 19. septembra 2002, Huber, C-336/00, Zb. s. I-7699, bod 30).

73 Z prvého odkazu rozhodnutia 93/724 vyplýva, že Rada za právny základ uzavretia dohody ES – Maďarsko o vínach určila konkrétne článok 133 ES.

74 Z tretieho odôvodnenia tohto rozhodnutia okrem toho vyplýva, že keďže ustanovenia dohody priamo súviseli s opatreniami prijatými v oblasti spoločnej obchodnej a poľnohospodárskej politiky, v danom prípade s právnou úpravou Spoločenstva v oblasti vína, podľa Rady bolo potrebné túto dohodu schváliť na úrovni Spoločenstva.

75 Podľa judikatúry Súdneho dvora akt Spoločenstva spadá do výlučnej právomoci v oblasti spoločnej obchodnej politiky podľa článku 133 ES iba vtedy, ak sa špecificky vzťahuje na medzinárodný obchod tým, že jeho účelom je podporovať, uľahčovať alebo upravovať obchodné vzťahy a má priamy a bezprostredný účinok na obchod s dotknutými tovarmi (pozri stanovisko č. 1/94 z 15. novembra 1994, Zb. s. I-5267, bod 57, stanovisko č. 2/00 zo 6. decembra 2001, Zb. s. I-9713, bod 40 a rozsudok z 12. decembra 2002, Komisia/Rada, C-281/01, Zb. s. I-12049, body 40 a 41).

76 V prejednávanej veci vzniká osobitnejšia otázka, či dohoda ES – Maďarsko o vínach spadá do výlučnej právomoci Spoločenstva v oblasti spoločnej obchodnej politiky, alebo – ako to tvrdí Regione a ERSA, ale aj talianska vláda – do oblasti duševného vlastníctva, v ktorej majú Spoločenstvo a členské štáty delenu právomoc.

77 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť právnú úpravu Spoločenstva relevantnú z pohľadu časovej pôsobnosti, t. j. SOT vína platnú v čase uzavretia dohody ES – Maďarsko o vínach.

78 Článok 63 nariadenia č. 822/87 stanovuje, že dovážaným vínam určeným pre priamu ľudskú spotrebu, ktoré sú označené pomocou zemepisného označenia, sa môže na účely ich uvedenia na trh v Spoločenstva a pod podmienkou zachovania vzájomnosti poskytnúť kontrola a ochrana stanovená pre akostné vína psr, a že toto ustanovenie sa vykoná prostredníctvom dohôd so zainteresovanými tretími krajinami, ktoré sa prerokujú a uzavrujú v súlade s konaním upraveným v článku 133 ES.

79 Je zjavné, že dohoda ES – Maďarsko o vínach predstavuje dohodu podľa článku 63 nariadenia č. 822/87.

80 Hlavným účelom takýchto dohôd je podpora obchodu medzi zmluvnými stranami tým, že na základe vzájomnosti sa zvýhodní jednak uvádzanie na trh vín pochádzajúcich z dotknutých tretích krajín zaručením rovnakej ochrany pre tieto vína ako pre akostné vína psr pochádzajúce zo Spoločenstva, jednak uvedenie na trh vín pochádzajúcich zo Spoločenstva v týchto tretích krajinách.

81 Tieto dohody okrem iného zabezpečujú vzájomnú ochranu určitých zemepisných označení uvedených na etikete používanej na účely uvedenia predmetných vín na trh Spoločenstva a dotknutej

tretej krajiny. Ide preto o nástroj, ktorý má priamy vplyv na obchod s vínom (pozri v tomto smere rozsudok Komisia/Rada, citovaný vyššie, bod 40).

82 So zreteľom na tieto skutočnosti je namieste prijať záver, že tieto dohody zodpovedajú podmienkam, ktoré musia byť v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 75 tohto rozsudku splnené preto, aby akt Spoločenstva mohol spadať do výlučnej právomoci v oblasti spoločnej obchodnej politiky podľa článku 133 ES.

83 Druhá otázka musí byť preto zodpovedaná v tom zmysle, že článok 133 ES, na ktorý odkazujú odôvodnenia rozhodnutia 93/724, predstavuje vhodný právny základ preto, aby dohodu ES – Maďarsko o vínach uzavrelo Spoločenstvo samo.

O tretej otázke

84 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, ak sa dohoda ES – Maďarsko o vínach má považovať za zákonnú a uplatniteľnú v celom rozsahu, je zákaz používania označenia „Tocai“ v Taliansku po roku 2007 vyplývajúci z výmeny listov medzi zmluvnými stranami pri podpise tejto dohody neplatný a neuplatniteľný, keďže je v rozpore s úpravou rovnako znejúcich označení stanovenou v článku 4 ods. 5 tejto dohody.

85 Túto otázku treba chápať vo svetle argumentácie Regione a ERSA, v zmysle ktorej existuje rozpor medzi úpravou rovnako znejúcich označení stanovenou v článku 4 ods. 5 dohody ES – Maďarsko o vínach, a zákazom používania termínu „Tocai“ vo výrazoch „Tocai friulano“ alebo „Tocai italico“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín psr po uplynutí prechodného obdobia 31. marca 2007, ktorý vyplýva z výmeny listov o Tocai.

86 Tento rozpor vyplýva zo skutočnosti, že výmena listov o Tocai dala prednosť maďarskému označeniu „Tokaj“ na úkor rovnako znejúceho talianskeho označenia „Tocai“, pričom úprava rovnako znejúcich označení stanovená v článku 4 ods. 5 dohody ES – Maďarsko – hlavným aktom, od ktorého sa nemôže odchyliť k nemu pripojený akt, akým je výmena listov o Tocai – sa zakladá na pravidle spoločnej existencie každého označenia, pokiaľ nevedú k omylu.

87 V tomto smere je potrebné poznamenať, že takýto konflikt môže vzniknúť iba vtedy, ak každé z rovnako znejúcich označení v zmysle článku 4. ods. 5 dohody ES – Maďarsko predstavuje zemepisné označenie chránené touto dohodou.

88 Z článku 4 ods. 1 písm. a) tejto dohody vyplýva, že pre vína pochádzajúce zo Spoločenstva sú zemepisné označenia chránené touto dohodou vymenované v časti A jej prílohy, ktorá má nadpis „Vína pochádzajúce z Európskeho spoločenstva.“

89 Na rozdiel od maďarského označenia „Tokaj“ nachádzajúceho sa v časti B tejto prílohy, ktoré uvádza zemepisné označenia týkajúce sa vín pochádzajúcich z Maďarskej republiky chránené v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) dohody ES – Maďarsko o vínach, sa však termíny „Tocai friulano“ a „Tocai italico“ nenachádzajú v časti A tejto prílohy týkajúcej sa vín pochádzajúcich zo Spoločenstva.

90 Okrem toho sa tieto talianske označenia v žiadnom prípade nemôžu považovať za zemepisné označenia v zmysle dohody ES – Maďarsko o vínach.

91 V zmysle článku 2 ods. 2 tejto dohody sa totiž za „zemepisné označenie“ považuje „akékoľvek označenie, vrátane ‚označenia pôvodu‘, ktoré zákony alebo právne predpisy jednej zmluvnej strany uznávajú na účely označovania a prezentácie vína pochádzajúceho z jeho územia, alebo z oblasti alebo lokality na tomto území, ak danú kvalitu, povesť a iné charakteristické znaky vína možno v podstate pripísať hlavne jeho zemepisnému pôvodu“.

92 Vo svetle príslušnej právnej úpravy Spoločenstva platnej v čase uzavretia dohody ES – Maďarsko o vínach však označenia „Tocai friulano“ a „Tocai italico“ nepredstavovali zemepisné označenie, ale

názvy odrôd viniča uznaných v Taliansku za vhodné pre výrobu určitých akostných vín psr vyrábaných na území tohto členského štátu.

93 Je totiž nesporné, že termín „Tocai friulano“ bol uvedený v časti I prílohy nariadenia č. 3800/81 ako odporúčaná, prípadne povolená odroda viniča v niektorých talianskych provinciách, ako aj v bode 5 prílohy III nariadenia č. 3201/90 ako synonymum odrody viniča „Tocai italico“, ktoré sa mohlo používať na označovanie určitých talianskych akostných vín psr.

94 Naopak, maďarské vína „Tokaj“ alebo „Tokaji“ sa uvádzali v prílohe II časti 11 bode 5 nariadenia č. 3201/90 pod nadpisom „Zoznam... dovážaných vín, označených pomocou zemepisného označenia“.

95 Regione a ERSA, ako aj talianska vláda tvrdia, že v súlade s právnou úpravou Spoločenstva sa v Taliansku tak v minulosti, ako aj v súčasnosti pri označovaní a prezentácii určitých talianskych akostných vín psr predmetné zemepisné označenia, ako napr. „Collio goriziano“, „Collio“, „Isonzo de Friuli“ a „Isonzo“ kombinujú s označením odrody viniča „Tocai friulano“ alebo s jeho synonymom „Tocai italico“, z ktorého tieto vína boli vyrobené, ak sú dodržané určité podmienky uvedené v príslušných podkladoch.

96 Zo žiadnej informácie predloženej Súdnemu dvoru však nevyplýva, že ak sa členský štát rozhodne povoliť takúto kombináciu, potom sa takto vytvorený text stane zemepisným označením v tom zmysle, že termíny „Tocai friulano“ a „Tocai italico“ – ktoré sú jeho súčasťou – prestanú označovať odrodu viniča a stanú sa zemepisnými označeniami.

97 Naopak, z uvedenia výrazov „Tocai friulano“ a „Tocai italico“ v prílohe II nariadenia č. 735/2002 vyplýva, že aj v čase konania vo veci samej tieto výrazy zodpovedali odrodám viniča, ktoré sa mohli podľa článku 19 ods. 2 písm. b) a článku 19 ods. 3 tohto nariadenia uvádzať na etiketách dotknutých talianskych akostných vín psr. Nejde teda o názov odrody alebo jedno z jeho synonym, ktorý obsahuje zemepisné označenie v zmysle článku 19 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia.

98 So zreteľom na už uvedené je namieste zodpovedať tretiu otázku v tom zmysle, že zákaz používania označenia „Tocai“ v Taliansku po 31. marci 2007, ktorý vyplýva z výmeny listov o Tocai, nie je rozpore s úpravou rovnako znejúcich označení v článku 4 ods. 5 dohody ES – Maďarsko o vínach.

O štvrtej otázke

99 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či spoločné vyhlásenie o rovnako znejúcich označeniach, ktoré vo svojom prvom odseku stanovuje, že v súvislosti s článkom 4 ods. 5 písm. a) dohody ES – Maďarsko o vínach zmluvné strany skonštatovali, že v čase rokovaní im nebol známy žiadny konkrétny prípad, na ktorý by sa dali uvedené ustanovenia použiť, predstavuje zjavne nesprávny opis skutočnosti, čoho dôsledkom by bola v zmysle 48 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve neplatnosť tejto dohody v rozsahu, v akom stanovuje zákaz používania označenia „Tocai“ v Taliansku po 31. marci 2007.

100 Túto otázku treba chápať s prihliadnutím na argumentáciu Regione a ERSA, podľa ktorej so zreteľom na všetky skutočnosti sa nedá pochybovať o nesprávnosti spoločného vyhlásenia, keďže Spoločenstvo a Maďarská republika nemohli nevedieť o existencii homonymie označení „Tocai“ pre talianske suché víno a „Tokaj“ pre maďarské dezertné víno.

101 Ako však vyplýva z bodov 88 až 97 tohto rozsudku, talianske označenie „Tocai friulano“ a jeho synonymum „Tocai italico“ nepredstavujú zemepisné označenia chránené podľa dohody ES – Maďarsko o vínach, a preto ustanovenie článku 4 ods. 5 písm. a) tejto dohody o rovnako znejúcich označeniach sa neuplatňuje na riešenie prípadnej homonymie alebo totožnosti tohto označenia s maďarským označením „Tokaj“, ktoré – ako bolo skonštatované v bode 89 tohto rozsudku – predstavuje zemepisné označenie chránené touto dohodou.

102 Preto je namieste zodpovedať štvrtú otázku v tom zmysle, že spoločné vyhlásenie o rovnako

znejúcích označeniach, pokiaľ vo svojom prvom odseku stanovuje vo vzťahu k článku 4 ods. 5 písm. a) dohody ES – Maďarsko o vínach, že zmluvné strany skonštatovali, že počas rokovanií im nebol známy žiadny konkrétny prípad, na ktorý by sa dali uvedené ustanovenia použiť, nepredstavuje zjavne nesprávny opis skutočnosti.

O šiestej otázke

103 Svojou šiestou otázkou – ktorú je potrebné preskúmať pred piatou otázkou – sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 22 až 24 TRIPs majú vykladať v tom zmysle, že v prípade rovnako znejúceho zemepisného označenia a označenia obsahujúceho názov odrody je možné tieto dve označenia používať v budúcnosti, pokiaľ ich v minulosti príslušní výrobcovia používali v dobrej viere alebo aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994 a pokiaľ každé označenie jasne uvádza krajinu, región alebo oblasť pôvodu chráneného vína, aby spotrebiteľ nebol uvedený do omylu.

104 Regione a ERSa, ako aj talianska vláda tvrdia, že články 22 až 24 TRIPs ukladajú Spoločenstvu ako členovi WTO povinnosť chrániť každé rovnako znejúce označenie, vrátane prípadov rovnako znejúceho zemepisného označenia a mena odrody, a preto tieto ustanovenia neumožňujú ukončiť ochranu označenia „Tocai friulano“.

105 Túto argumentáciu nie je možné prijať so zreteľom na samotné znenie týchto článkov dohody TRIPs.

106 Po prvé, článok 23 ods. 3 dohody TRIPs stanovuje, že v prípade rovnako znejúcich zemepisných označení vín bude ochrana poskytnutá každému označeniu a každý člen WTO ustanoví praktické podmienky, na základe ktorých budú príslušné rovnako znejúce označenia navzájom odlišené od iných, a zohľadní potrebu, aby bolo zabezpečené spravodlivé zaobchádzanie so zainteresovanými výrobcami a aby spotrebiteľia neboli uvedení do omylu.

107 V zmysle článku 22 ods. 1 dohody TRIPs sa za „zemepisné označenie“ považujú označenia, ktoré označujú tovar ako pochádzajúci z územia člena WTO alebo z oblasti, alebo z lokality na tomto území, ak danú kvalitu, povest' a iné charakteristické znaky tovaru možno v podstate pripísať jeho zemepisnému pôvodu.

108 Ako však už bolo uvedené v bodoch 88 až 97 tohto rozsudku, na rozdiel od maďarského označenia „Tokaj“ talianske označenia „Tocai friulano“ a „Tocai italico“ zodpovedajú názvom odrôd viniča a nepredstavujú zemepisné označenia v zmysle dohody ES – Maďarsko o vínach. Keďže definícia zemepisného označenia v tejto dohode je v podstate rovnaká ako definícia obsiahnutá v článku 22 ods. 1 dohody TRIPs, je potrebné prijať rovnaký záver vo vzťahu k dohode TRIPs.

109 Článok 23 ods. 3 dohody TRIPs sa preto nemôže použiť v konaní vo veci samej, keďže sa netýka dvoch rovnako znejúcich zemepisných označení.

110 Po druhé, článok 24 ods. 4 dohody TRIPs stanovuje, že žiadne ustanovenie sekcie 3 tejto dohody nebude vyžadovať od člena WTO, aby zabránil pokračujúcemu a podobnému používaniu určitého zemepisného označenia akéhokolvek iného člena WTO označujúceho vína alebo liehoviny v súvislosti s tovarmi alebo so službami dodávanými ktorýmkoľvek jeho občanom alebo osobou, ktorá má uňho sídlo a ktorá používa toto zemepisné označenie nepretržite v súvislosti s rovnakými alebo príbuznými tovarmi alebo službami na území tohto člena buď aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994, alebo v dobrej viere pred týmto dátumom.

111 Z tohto ustanovenia jasne vyplýva, že síce Spoločenstvo nie je povinné zakázať pokračujúce a podobné používanie určitého zemepisného označenia iného členského štátu označujúceho vína alebo liehoviny v súvislosti s tovarmi alebo so službami dodávanými ktorýmkoľvek jeho občanom alebo osobou, ktorá má uňho sídlo v zmysle článku 24. ods. 4 dohody TRIPs, ale toto ustanovenie ani nevyklučuje takýto zákaz.

112 Inými slovami, článok 24 ods. 4 sa má vykladať v tom zmysle, že za v ňom uvedených podmienok stanovuje možnosť, a nie povinnosť, poskytnúť ochranu každému rovnako znejúcemu označeniu.

113 Po tretie, čo sa týka článku 24 ods. 6 dohody TRIPs, toto ustanovenie dovoľuje Spoločenstvu ako členovi WTO uplatňovať ustanovenia tejto dohody na zemepisné označenie ľubovoľného iného člena WTO týkajúce sa výrobkov z viniča, pre ktoré je príslušné zemepisné označenie zhodné so zaužívaným názvom odrody hrozna, ktorá rastie na území tohto člena k dátumu nadobudnutia platnosti Dohody WTO.

114 Toto ustanovenie teda takisto stanovuje možnosť, a nie povinnosť, Spoločenstva poskytnúť ochranu odrode hrozna alebo viniča v Spoločenstve, konkrétne vtedy, ak má rovnako znejúce označenie, ako zemepisné označenie vzťahujúce sa na víno pochádzajúce z tretej krajiny.

115 Za týchto okolností je namieste zodpovedať šiestu otázku v tom zmysle, že články 22 až 24 dohody TRIPs sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade – aký nastal v konaní vo veci samej – rovnako znejúceho zemepisného označenia tretej krajiny a označenia obsahujúceho názov odrody používaného na označovanie a prezentáciu určitých vín Spoločenstva vyrobených z tejto odrody, tieto ustanovenia nevyžadujú, aby sa tieto dve označenia mohli používať naďalej v budúcnosti, a to bez ohľadu na splnenie dvoch podmienok, že ich v minulosti príslušní výrobcovia používali v dobrej viere alebo aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994, a že každé označenie jasne uvádza krajinu, región alebo oblasť pôvodu chráneného vína, aby spotrebiteľ nebol uvedený do omylu.

116 So zreteľom na túto odpoveď nie je potrebné zodpovedať piatu otázku, keďže táto bola položená na základe predpokladu nezlučiteľnosti dohody ES – Maďarsko o vínach – pokiaľ jej účinkom je zákaz používania termínu „Tocai“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín psr po uplynutí prechodného obdobia 31. marca 2007 – s ustanoveniami článkov 22 až 24 TRIPs, keďže táto dohoda v prípade rovnako znejúcich označení vyžaduje, aby sa všetky označenia mohli naďalej používať v budúcnosti.

117 Z odpovede danej na šiestu otázku vyplýva, že takýto predpoklad sa nepotvrdil v konaní vo veci samej, ktoré sa týka rovnako znejúceho zemepisného označenia tretej krajiny, a označenia obsahujúceho názov odrody používaného na označovanie a prezentáciu určitých vín Spoločenstva.

O siedmej otázke

118 Svojou siedmou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či právo vlastníť majetok uvedené v článku 1 prvého dodatkového protokolu k EDLP a prebraté do článku 17 charty základných práv sa vzťahuje aj na duševné vlastníctvo na označenia vín a na jeho výkon, a ak áno, či ochrana zaručená týmto právom bráni tomu, aby dotknuté hospodárske subjekty z autonómnej oblasti Friuli–Venezia Giulia nemohli používať termín „Tocai“ vo výrazoch „Tocai friulano“ alebo „Tocai italico“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín psr po uplynutí prechodného obdobia 31. marca 2007, čo vyplýva z výmeny listov o Tocai pripojenej k dohode ES – Maďarsko o vínach, a to najmä so zreteľom na absenciu akejkoľvek náhrady vinárom z Friuli, ktorí sa stali obeťami vyvlastnenia, absenciu verejného záujmu, ktorý by vyvlastnenie odôvodnil, a nerešpektovanie zásady proporcionality.

119 Podľa ustálenej judikatúry právo vlastníť majetok patrí medzi základné zásady práva Spoločenstva. Táto zásada však nie je absolútnym privilegiom, ale treba ju posudzovať s ohľadom na jej spoločenskú funkciu. V dôsledku toho môže byť výkon vlastníckeho práva obmedzený pod podmienkou, že toto obmedzenie zodpovedá cieľom všeobecného záujmu sledovaným Európskym spoločenstvom a nepredstavuje v súvislosti so sledovaným cieľom neprimeraný a neprípustný zásah do samotnej podstaty takto zaručených práv (v tomto smere pozri najmä rozsudky z 13. decembra 1994, SMW Winzersekt, C-306/93, Zb. s. I-5555, bod 22 a z 15. júla 2004, Di Lenardo a Dilexport, C-37/02 a C-38/02, Zb. s. I-6911, bod 82 a citovanú judikatúru).

120 Pre určenie obsahu základného práva vlastníť majetok, ktorý je základnou zásadou práva Spoločenstva, je potrebné zohľadniť najmä článok 1 prvého dodatkového protokolu k EDLP, ktorý toto právo zakotvuje.

121 Je potrebné preskúmať, či zákaz používania termínu „Tocai“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín psr od 1. apríla 2007, ktorý vyplýva z výmeny listov o Tocai, predstavuje neprímeraný a neprípustný zásah do samotnej podstaty základného práva vlastníť majetok dotknutých hospodárskych subjektov.

122 Tento zákaz nevyklučuje všetky primerané spôsoby uvedenia dotknutých talianskych vín na trh, a preto nepredstavuje zbavenie majetku v zmysle článku 1 prvého odseku prvého dodatkového protokolu k EDLP.

123 Absencia náhrady pre vinárov z Friuli, ktorých majetok bol vyvlastnený, na ktorú sa odvoláva vnútroštátny súd, preto sama osebe nepredstavuje skutočnosť preukazujúcu nezlučiteľnosť zákazu, ktorý je predmetom sporu v konaní vo veci samej, s právom vlastníť majetok.

124 Okrem toho je potrebné skonštatovať – bez potreby posúdiť otázku, či toto opatrenie ako opatrenie na úpravu užívania majetku môže spadať pod článok 1 druhý odsek prvého dodatkového protokolu k EDLP, a preto mať za následok obmedzenie základného práva vlastníť majetok –, že aj keby sa preukázalo obmedzenie tohto práva, toto obmedzenie by mohlo byť odôvodnené.

125 Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že ak má byť opatrenie upravujúce užívanie majetku odôvodnené, musí rešpektovať zásadu zákonnosti a sledovať legitímny cieľ pomocou prostriedkov, ktoré sú tomuto cieľu primerané (pozri najmä Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok Jokela proti Fínsku z 21. marca 2002, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 2002-IV, § 48).

126 Čo sa týka najskôr zákonnosti zákazu, ktorý je predmetom sporu v konaní vo veci samej, je nesporné, že výmena listov o Tocai pripojená k dohode ES – Maďarsko o vínach stanovuje tento zákaz výslovne a tento akt bol v mene Spoločenstva schválený rozhodnutím č. 93/724. Ide teda o opatrenie stanovené právnym predpisom, ktorý bol prijatý – ako bolo uvedené v bodoch 77 až 81 tohto rozsudku – v rámci SOT vína platnej v čase uzavretia tejto dohody.

127 Ďalej, čo sa týka cieľa verejného záujmu sledovaného opatrením, ktoré je predmetom sporu v konaní vo veci samej, v bodoch 80 a 81 tohto rozsudku už bolo uvedené, že účelom dohody ES – Maďarsko o vínach, ktorej súčasťou je aj toto opatrenie, je vykonanie politiky v rámci SOT vína, ktorej hlavným cieľom je podpora obchodu medzi zmluvnými stranami tým, že sa na základe vzájomnosti zvýhodní jednak uvádzanie na trh vín pochádzajúcich z tretích krajín, ktoré sú označené alebo prezentované pomocou zemepisného označenia zabezpečením rovnakej ochrany pre tieto vína ako pre akostné vína psr pochádzajúce zo Spoločenstva, jednak uvádzanie na trh vín pochádzajúcich zo Spoločenstva v týchto tretích krajinách.

128 Z tretieho a piateho odôvodnenia nariadenia č. 2392/89 vyplýva, že účelom právnej úpravy Spoločenstva v oblasti označovania a prezentácie vín je zosúladiť potrebu poskytnúť konečnému spotrebiteľovi presné a verné informácie o predmetných výrobkoch s potrebou ochrany výrobcov na danom území pred narušením hospodárskej súťaže.

129 Tento cieľ sledovaný predmetným opatrením predstavuje legitímny cieľ verejného záujmu (pozri rozsudok SMW Winzersekt, citovaný vyššie, bod 25).

130 Nakoniec je potrebné preskúmať, či toto opatrenie je primerané sledovanému cieľu verejného záujmu.

131 Vo veci týkajúcej sa opatrenia Spoločenstva prijatého v rámci SOT vína, ktorým sa po uplynutí päťročného prechodného obdobia zakázalo používanie výrazu „méthode champenoise“ pre vína, ktoré nemali právo na kontrolované označenie „champagne“, Súdny dvor pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry požíva zákonodarca Spoločenstva v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky širokú diskrečnú právomoc, ktorá zodpovedá politickej zodpovednosti zverenej mu článkami 34 ES a 37 ES, a že zákonnosť takého aktu môže ovplyvniť iba zjavná neprímeranosť opatrenia prijatého v tejto oblasti vo vzťahu k cieľu sledovanému príslušnou inštitúciou (pozri rozsudok SMW Winzersekt, citovaný vyššie,

bod 21).

132 V tejto súvislosti je dôležité uviesť, že po uplynutí prechodného obdobia bude naďalej možné vyrábať predmetné talianske akostné vína psr z odrody viniča „Tocai friulano“ a bude možné ich uvádzať na trh pod príslušným zemepisným označením, ale bez pridania názvu odrody viniča, z ktorej boli vyrobené.

133 V tomto prípade sa nemôže spochybníť primeranosť opatrenia, ktoré je predmetom konania vo veci samej, keďže jednak vo výmene listov o Tocai bolo stanovené trinásť-ročné prechodné obdobie, jednak – ako uviedla Komisia na pojednávaní – existujú alternatívy na náhradu označenia „Tocai friulano“ a jeho synonymu „Tocai italico“, a to najmä „Trebbianello“ a „Sauvignonasse“.

134 Za týchto okolností je namieste zodpovedať siedmu otázku v tom zmysle, že právo vlastníť majetok nevyklučuje zákaz, pre dotknuté hospodárske subjekty v autonómnej oblasti Friuli–Venezia Giulia, používať termín „Tocai“ vo výrazoch „Tocai friulano“ alebo „Tocai italico“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín psr po uplynutí prechodného obdobia 31. marca 2007, ktorý vyplýva z výmeny listov o Tocai pripojenej k dohode ES – Maďarsko o vínach, ale ktorá nie je v tejto dohode uvedená.

O ôsmej otázke

135 Svojou ôsmou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade určenia nezákonnosti dohody ES – Maďarsko o vínach a/alebo výmeny listov o Tocai v rozsahu uvedenom v predchádzajúcich otázkach je ustanovenie článku 19 ods. 2 nariadenia č. 753/2002, ktoré ukončuje používanie označenia „Tocai friulano“ po 31. marci 2007 neplatné, alebo aspoň neuplatniteľné.

136 Keďže táto otázka sa kladie pre prípad, že by preskúmanie siedmich predchádzajúcich prejudiciálnych otázok odhalilo nezákonnosť dohody ES – Maďarsko o vínach a/alebo výmeny listov o Tocai v rozsahu uvedenom v týchto otázkach, a z odpovedí daných na tieto otázky vyplýva, že tento predpoklad nie je splnený, nie je potrebné zodpovedať túto otázku.

137 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že v zásade iba vnútroštátny súd je príslušný na určenie rozsahu otázok, ktoré pokladá za potrebné položiť Súdnemu dvoru.

138 Z toho vyplýva – ako správne uviedla aj Komisia na pojednávaní –, že Súdny dvor nemôže preskúmať určité otázky, ktoré položili najmä Regione a ERSA, ako aj talianska vláda v súvislosti s ôsmou prejudiciálnou otázkou, t. j. určiť, či platnosť dohody ES – Maďarsko o vínach je spochybnená v dôsledku údajného porušenia povinnosti odôvodniť rozhodnutie, alebo dokonca zásady proporcionality a zásady rovnakého zaobchádzania upravenej v článku 34 ods. 2 ES, keďže jednoznačne prekračujú rozsah ôsmej otázky, ako ju formuloval vnútroštátny súd.

O trovách

139 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania vo veci samej, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Európska dohoda o pridružení uzatvorená medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Maďarskou republikou na strane druhej nepredstavuje právny základ rozhodnutia Rady č. 93/734/ES z 23. novembra 1993 o uzavretí dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín.

2. Článok 133 ES, na ktorý odkazujú odôvodnenia rozhodnutia č. 93/724, predstavuje vhodný právny základ pre to, aby dohodu medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín uzavrelo Spoločenstvo samo.
3. Zákaz používania označenia „Tocai“ v Taliansku po 31. marci 2007, ktorý vyplýva z výmeny listov týkajúcej sa článku 4 ods. 5 dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín, nie je rozpore s úpravou rovnako znejúcich označení stanovenou v článku 4 ods. 5 tejto dohody.
4. Spoločné vyhlásenie v súvislosti s článkom 4 ods. 5 dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín, pokiaľ vo svojom prvom odseku stanovuje vo vzťahu k článku 4 ods. 5 písm. a) tejto dohody, že zmluvné strany skonštatovali, že v čase rokovaní im nebol známy žiadny konkrétny prípad, na ktorý by sa dali uvedené ustanovenia použiť, nepredstavuje zjavne nesprávny opis skutočnosti.
5. Články 22 až 24 Dohody o obchodných aspektoch práva duševného vlastníctva, uvedenej v prílohe 1 C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, prijatej v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti spadajúce do jeho právomocí rozhodnutím Rady č. 94/800/ES z 22. decembra 1994, sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade – aký nastal v konaní vo veci samej – rovnako znejúceho zemepisného označenia tretej krajiny a označenia obsahujúceho názov odrody používaného na označovanie a prezentáciu určitých vín Spoločenstva vyrobených z tejto odrody tieto ustanovenia nevyžadujú, aby sa tieto dve označenia mohli používať naďalej v budúcnosti, a to bez ohľadu na splnenie dvoch podmienok, že ich v minulosti príslušní výrobcovia používali v dobrej viere alebo aspoň počas 10 rokov pred 15. aprílom 1994, a že každé označenie jasne uvádza krajinu, región alebo oblasť pôvodu chráneného vína, aby spotrebiteľ nebol uvedený do omylu.
6. Právo vlastníť majetok nevyklučuje zákaz, pre dotknuté hospodárske subjekty v autonómnej oblasti Friuli–Venezia Giulia (Taliansko), používať termín „Tocai“ vo výrazoch „Tocai friulano“ alebo „Tocai italic“ pre označovanie a prezentáciu určitých talianskych akostných vín vyrobených vo vymedzenom regióne po uplynutí prechodného obdobia 31. marca 2007, ktorý vyplýva z výmeny listov v súvislosti s článkom 4 ods. 5 dohody medzi Európskym spoločenstvom a Maďarskou republikou o vzájomnej ochrane a kontrole označovania vín.

Podpisy

* Jazyk konania: taliančina